

Listy

Listy

Listy Ason-klubu, **krásně informační** bulletin nejen pro mladé a nezavedené autory západních Čech. Ročník XXXV, 2026, letos Listy č. 9 (od r. 1992 až dosud už Listy č. 335) z 1. 9. 2026. Stran 8, náklad 240 výtisků. Redakce: Helena Šlesingerová. Vydal Ason-klub Knihovny města Plzně, p. o., jako barevné bříško Plže č. 9/2026 za laskavého přispění Města Plzně. **N e p r o d e j n ě !**

MILÍ PŘÁTELÉ...

*„Malé sny jsou základem pro to,
aby se splnily ty velké.“*

(Hana Karolina Kobulejová)

*

BYLO NEBYLO

... Západočeští spisovatelé (**Ivo Fencel**, **Helena Fikarová**, **Daniela Kovářová**, **Radovan Lovčí** a **Marek Velebný**) jsou zastoupeni v čerstvě vydaném sborníku *Povídkobraní. 35 autorů. 2026* (Epika). Podíleli se na něm prozaici převážně z řad jihočeských, východočeských a západočeských spisovatelů a jejich svazů. Jelikož jednotné téma nebylo dáno, každý přispěl, čím chtěl, např. Radovan Lovčí humoristickou povídkou *Autorita*.

Knihovna města Plzně v edici Ulita vydala novou básnickou sbírku **Jiřího Posledního** *Nedověřené dveře* (2026). Osobité retrospektivní verše jsou provázeny vlastními ilustracemi básníka, opatřeny doslovem Vladimíra Novotného.

V edici Normální Daniela na konci srpna vyšla další publikace, a to *Trampoty dětí, rodičů, advokátů* (Praha: Nová vlna, 2026). Jedná se o sborník textů z konference Unie rodinných advokátů, která proběhla 19. května 2026. Sborník sestavila, úvodem a doslovem opatřila **Daniela Kovářová**. Příspěvky patnácti autorů se týkají problematické oblasti opatrovnických sporů se zvláštním zaměřením na aktuální legislativu a sporů vysoce konfliktních rodičů.

Za výlohou knihkupectví Kosmas se objevila upoutávka na nové krimi z Plzně vydané v Brně v nakladatelství MOBA. Jedná se už o třináctou knihu **Jana Mašaty** *Mrtvé deště* (2026).

Plzeňský nakladatel Miloslav Krist (ArtKrist) připravil k vydání další svazek **Iva Fencle** *Konec zrcadlového bludiště* (2026). Surreální literární labyrint sestává ze dvou dobrodružství – *Ochránci morčete* a *Nastasja*.

*

(NEJEN) LITERÁRNÍ POZVÁNKY

- * **Až do 21. září 2026** Knihovna města Plzně zve do foyer Polanovy síně (B. Smetany 13) na výstavu Samizdatové bibliofilie Antonína Lněničky. Vstup volný.
- * **V pátek 4. září 2026 od 13:00 do 18:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Kopeckého sadů na Čtení pro nejmenší. (V rámci Pilsen Busking Fest 2026.)
- * **V sobotu 5. září 2026 od 13:00 do 18:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Kopeckého sadů na Čtení pro nejmenší. (V rámci Pilsen Busking Fest 2026.)
- * **Ve středu 9. září 2026 v 17:00 hodin** Západočeská galerie v Plzni zve do výstavní síně Masné krámy (Pražská 18) na hudebně literární komponovaný pořad Moudří blázni. Účinkuje Poetické divadlo. Vstupné 45,- Kč.
- * **Ve čtvrtek 10. září 2026 ve 20:00 hodin** Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje zve do Německé a Rakouské knihovny (nám. Republiky 12) na autorské čtení **Petera Bechera** z románu Pod Kamenným mořem. Vstup volný.
- * **V pátek 11. září 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Doubravka (Masarykova 75) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.
- * **V pátek 11. září 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na program pro nejmenší Čteme, čteme pohádku. Vstup volný.
- * **V pátek 11. září 2026 v 10:30 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Bory (Klatovská tř. 109) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.
- * **V úterý 15. září 2026 v 16:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Bory (Klatovská tř. 109) na slavnostní komponované odpoledne 15 let na Klatovské třídě. Vstup volný.
- * **Ve středu 16. září 2026 od 17:00 do 22:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do čítárny Ústřední knihovny pro dospělé (B. Smetany 13) na Noc literatury. Čtení se opakuje vždy v celou hodinu a v půl. Vstup volný. V KMP bude číst Anette Nesvadbová z knihy slovinského spisovatele **Mihy Mazzini**: Vymazána. – Letos čtení v Plzni opět probíhají na 6 místech, a to kromě KMP v kotelně Studijní a vědecké knihovny PK (Smetanovy sady 2), která je hlavní pořadatelkou akce, dále pak na radnici, v Galerii L. Sutnara, v kapli sv. Barbory Muzea církevního umění a ve Výstavní síni „13“ ZČG. V Plzni budou číst herecké osobnosti – Martin Stránský, Kristýna Badinková Nováková, Maxmilián Kocek, Vasil Fridrich a Sára Rychlíková.
- * **V pátek 18. září 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na program pro nejmenší Čteme, čteme pohádku. Vstup volný.
- * **V pátek 18. září 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Knihovny Vinice (Hodonínská 55) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.
- * **V pátek 18. září 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Ústřední knihovny pro děti a mládež (B. Smetany 13) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.
- * **Ve čtvrtek 24. září 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Centra robotiky (Cukrovarská 2996/23) na další Wikiklub. Společné psaní Wikipedie. Vstup volný.

* **Ve čtvrtek 24. září 2026 v 17:30 hodin** Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje zve do hudebního kabinetu své hlavní budovy (Plzeň, Smetanovy sady 2) na program Potkej autora. Tentokrát setkání se spisovatelkami **Kateřinou Surmanovou** a **Petrou Klabouchovou**. Vstupné 129,- Kč / pro registrované čtenáře knihovny 49,- Kč.

* **Ve čtvrtek 24. září 2026 od 18:00 do 21:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do L-klubu Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na Knižní kvíz ft. Hunger Games. Vhodné pro čtenáře od 15 let. Nutná registrace e-mailem (ukdm@plzen.eu). Vstup volný.

* **V pátek 25. září 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Doubravka (Masarykova 75) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.

* **V pátek 25. září 2026 v 10:00 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Lochotín (Studentská 22) na program pro nejmenší Čteme, čteme pohádku. Vstup volný.

* **V pátek 25. září 2026 v 10:30 hodin** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Bory (Klatovská tř. 109) na Čtení pro nejmenší. Vstup volný.

* **Ve dnech 29. až 30. září 2026** Knihovna města Plzně zve do Obvodní knihovny Doubravka (Masarykova 75) na Knižní bazar. Prodej odepsaných knih. Vstup volný.

* **V úterý 29. září 2026 v 17:00 hodin** Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje zve do Galerie Evropského domu (nám. Republiky 12) na literární pořad ke 100. výročí narození nýrského rodáka: Josef Holub: od Červeného Nepomuka k novým překladům. Vstup volný.

*

OHLASY * REFLEXE * POVÍDKY * BÁSNĚ * KRITIKY

Vstup na vlastní nebezpečí!

* IVO FENCL: Nacista Otakar Čapek

Otakar Čapek (1893-1967) zemřel před šedesáti lety (a něco), se slavným spisovatelem Karlem Čapkem a jeho bratrem Josefem nic společného neměl, i když byl také spisovatel (jeho potomci jsou dnes ve Spojených státech), a je to pozapomenutý nešťastník-oběť raného „komunismu“ a příklad, co uměli v padlých letech udělat lidem za to, že byli bohatí a soukromě podnikali, anebo si – jako v Čapkově případě – pohráli s mystikou a okultismem.

Tento zábavný a inteligentní muž, skvělý vypravěč, extrovertní bonviván (trochu), právník, bohém, absolvent vysokých škol lepil posléze pytlíky v „lochu“ jako západní špión a rozvraceč, a to po dobu dvanácti a půl roku (1952-1964), přičemž si úvodní roky odkrcoval s vědomím, že má doživotí. Mimochodem řečeno (a malá odbočka), srovnejme to s tím, že včera Česká televize jednomu písničkáři (Nohavicovi) „přelepila“ jiným záznamem vystoupení s Hymnou před kterými hokejbalem, a to druhé vyvstane jako pobavující prkotina.

Jak vlastně umřel Otakar Čapek, autor nelehce sehnatelné knihy *Tajemství košáteckého hradu* (1927), která podle všeho nijak neoslaví sto let svého vydání? Co se mu stalo? Badatel Josef Sanitřák (*1960) mluví v knize *Konec zlaté éry* (2007) o momentech, které asociují smrt mága Houdiniho: Čapek se vrátil do Prahy z jižních Čech s již protřzenou pobřišnicí, se zlámanými žebry a s (pod kůží) vyhrzlými vnitřnostmi. Proč vlastně nevyhledal lékaře, když ho to bolelo? Nevím. Na boku měl otok a 11. ledna 1967, kdy mi byly necelé tři roky, odešel z tohoto světa (s úsměvem) a patrně se nepřevtělil do mě, ale jistě by žil v někom jiném, kdyby to podobně fungovalo. Bylo mu třiasedmdesát.

První světová válka zastihla Čapka na pražské právnické fakultě, bylo mu jedenadvacet let a jako desátník rakouské armády narukoval na ruskou frontu. Na celý román by možná bylo jen to, co tam zažil, ale nakonec to zřejmě (a jinak) napsal Jaroslav Hašek, zatímco Čapek byl roku 1916 „vyreklamován“ s tím, že je potřeba, aby otcí pomohl vést hospodářství.

Reálně pokračoval ve studiu dvou škol naráz, právního doktorátu dosáhl roku 1920, roku 1922 se stal inženýrem a mezitím (1923) jej promovali ještě i na doktora technických věd. Taký postupně ovládl dvanáct jazyků, i když je samozřejmě otázka, na jaké úrovni, ale výborně mluvil francouzsky i německy a již za studií vedle těch zemí navštívil Británii.

Vykazoval nadprůměrné sebevědomí, ženám se líbil jako vysoký, štíhlý chlap, uměl bavit společnost a jeho strýcem byl „sám“ Antonín Rückl (1871-1938), strůjce Léčivých slunečních lázní v Zátěši (1923-1964), využitých později v seriálu *Hříšní lidé města pražského* (točil se tam jeho devátý díl *Turecké náušnice*).

Roku 1924 si Čapek vzal v pražském arciděkanském chrámu svaté Ludmily (na náměstí Míru) půvabnou Marii – dceru velkostatkáře Dandy z Loukovce u Mnichova Hradiště, a téhož roku koupil za tři miliony šest set tisíc Kolowratův zámek Košátky. Plus okolní panství, zahrnující tři dvory a osm set hektarů lesů a půdy.

Další dva platíci? Bratr, Otův otec. Do devíti let stal se otcem tří dcer a roku 1925 se spřátelil se známým okultistou Karlem Weinfurterem (1867-1942), aby založili mystický spolek Psyché (1929). Roku 1933 sice Čapek napsal i turistického průvodce po Košátkách, ale téhož roku manželku zapudil a vrátil se do Prahy, kde rozvíjel vztah s Weinfurterovou ženou Boženou. Mystik Weinfurter to věděl a toleroval a počítal s Čapkem jako se svým nástupcem. Před smrtí ho poprosil, aby se postaral jak o Boženu, tak o Psyché; a připadá mi pikantní, že se stal Čapek po kamarádově smrti zcela oficiálně „zemědělským dělníkem“ na jejím hospodářství v Bučovicích.

Zní to krásně, a to permanentně, ale taky se Čapek stal (je to sto let, 1926) místopředsedou Národní fašistické obce, již vedl rodinný přítel Čapkových, který je navštěvoval i v Košátkách, generál Rudolf Gajda (1892-1948).

Čas trhl oponou, a když přišel květen 1945, byl Čapek podle všeho raněn do nohy na smíchovské barikádě. Ihned po válce si vzal Weinfurterovou a v říjnu obnovili činnost Psyché pod názvem Psyche s krátkým E. Kupodivu si úřady nikdy nevšimly chybějící čárky, ačkoli se jednalo o právní krok „non lege artis“; i kdyby učiněný v dobré víře.

První poválečná schůze se konala v listopadu 1945 v Národním domě na Vinohradech, pár ulic od někdejšího Weinfurterova bydliště, a na úvodní hromadě v lednu se stal Čapek předsedou. Do prvního výboru vstoupili architekt Antonín Svoboda, Karel Kaiser, Emanuel Brož, Marietta Karabcová a Božena Weinfurterová, provdaná Čapková.

Na účtu měl spolek pouze částku, kterou na kontě *Poštovní spořitelny* kupodivu přehlédlo gestapo, a která činila tisíc padesát šest korun, deset haléřů. Na schůzi 28. března 1946 promluvil Čapek na téma *Mystika a ženy*. V lednu 1947 byl už počet zájemců takový, že se mohl stát odpovědným redaktorem 18. ročníku revue Psyche, kam napsal (a teď cituji verše):

*Karle! Dnes v modlitbě vroucí a tiché
prosíme, dej nám požehnání svoje
když prvně bez Tebe vychází Psyche,
ať sílu čerpáme z duše Tvé zdroje.
Žen dvou vděčně v této vzpomínám chvíli:
Tvé rodné matky, co dala Tě světu,
pak choti Tvé, která s nevšední pílí,
byla vzpruhou Tvého orlího vzletu...*

Za každou přednášku inkasoval čtyři sta korun, od roku 1949 dokonce šest set, a jezdil s nimi taky po republice, například do Plzně. Protože se schůze do Národního domu kvůli rostoucímu počtu zájemců od jara 1947 nevešly, přestěhovali je do tzv. Lékařského domu, což je vizuálně celkem

známá a typická stavba na náměstí I. P. Pavlova. Roku se 1947 jedné listopadové schůze zúčastnil profesor Janda, varhaník svatého Víta.

Spolek měl brzy sedm set a neoficiálně dva a půl tisíce členů, a jak uvádí Josef Sanitrák, během jediného roku přijali manželé Čapkovi v bytě po Weinfurterovi v Šumavské tři tisíce návštěv a třeba i čtyřicet lidí denně.

Protože však spolek nepřispíval k budovatelskému úsilí pracujících a zrovna tak Čapkovy přednášky se netýkaly budovatelských úkolů, stal se Psyche nežádoucím elementem, který pouze „odváděl pozornost od problémů cesty k socialismu“. A protože tím existence skupiny „ohrozila veřejný pokoj a řád“, byli v červnu 1951 rozpuštěni. 23. července řekl Čapek na pražském Národním výboru, že písemnosti spolku „vždycky páli“ a že má Psyche v majetku jen skříň s knhami, ale on neví kde. Vtipné, ale stačil den a StB zabavila celou kartotéku se soupisem členů, všech šest razítek, pět účetních knih, šekové knížky i pokladní hotovost. A skříň? Sice nalezena, ale s jedinou knihou, a knihovna spolku se nikdy nenašla, ačkoli se o to úřady snažily ještě zjara 1954. Tak bylo spolku obstaveno konto, Čapka roku 1951 zatkli a ve vykonstruovaném procesu s tzv. Zelenou internacionálou jej odsoudili na doživotí za velezradu a špionáž. V květnu 1952 převezen do Leopoldova, přičemž byl vedle majetku a vzdělání největším jeho prohřeškem profil soukromého podnikatele.

Roku 1955 sice doznal soud pochybení ohledně „kvalifikace“ činu, ale trest jen snížil: 25 let. Čapkova žena brzy potom zemřela (22. dubna 1956), zatímco buď navlékal korálky, nebo vyráběl celofánové sáčky. Ale směl časem i pracovat ve vězeňské knihovně. Při posudcích mu neprospívalo, že dával znát nelibost ke státnímu zřízení. Choval se sebevědomě a „zásadově“ a jinak hodnocen jako „upovídaný“. Aby taky ne: do zápisů uváděl, že „trpí“ nemožností psát knihy (a pracovat v zemědělství). Amnestie roku 1960 se na něj bohužel nevztáhla a 27. 7. 1960 ho převezli do Valdic. Tam zůstal další tři roky. V prosinci 1963 převezen do Ilavy a v lednu 1964 propuštěn po 12 letech 4 měsících a 19 dnech.

Protože byt v Šumavské i Bučovice propadly státu, žil u bratra ve Vysočanech, ale dům čekala demolice. Zachránila ho členka jeho mystického spolku Jirásková, když mu pronajala kus vlastního bytu ve Wenzigově 15. Bylo to v domě, který jí sebrali. Krátce po Čapkově smrti – ještě roku 1967 – mu trest oficiálně zmírnili na „pouhých“ třináct let.

Otakar Čapek napsal asi třicet knih a první (1924, 1927) jsou v Setonově stylu (*Srnc Blesk, Příběhy liščí rodiny*). Josef Sanitrák označuje za „vynikající“ sbírku povídek *Láska královny Hatčepsut a jiné egyptské příběhy* (1934) a upozorňuje, že byl Čapek lepší vypravěč než plodnější jeho kamarád Weinfurter. Roku 1939 vyšla Čapkovi dokonce zajímavá knížka o Lichtenštejnsku *Poslední německá monarchie*, ve které líčí vlastní příhody z tamních hor a která doputovala i tamnímu panovníkovi. Osobně Čapek prošel i kus výše zmíněného Egypta.

Jeho *Encyklopedie okultismu* (1940) má dva tisíce sedm set hesel a ve svých časech byla unikát. Josef Sanitrák dokonce tvrdí, že neměla obdobu na světě. V publikaci *Zhasla hvězda nad Dakotou* (1946) zpracoval osudy Sedícího Býka a – trochu jako Foglar – napsal „skautské“ romány *Turnaj Ledňáčků* (1946) a *Ledňáčkové v Kladsku* (1947). Roku 1947 vyšla „nákladem Boženy Weinfurterové“ jeho práce *Ježíš Kristus ve světle mystiky*, to se ještě dalo stačit, ale komunisti už zamezili vydání jeho (na rok 1948 připravené) publikace *Podstata zla a ďábelství*. – Hlavní zdroj: *Dějiny české mystiky 2* (2007).

(Starý Plzeňec, 28. 6. 2026)

*** IVO FENCL: Psaní, Páral a jiné svízele**

Psaní je terapie. Jako když se proběhnete. Ale někdo zvládá obé. Běhá, píše. Někdo jenom běhá a hodně spisovatelů vůbec neběhá, protože jim chybí noha.

Nemyslím to doslova, ale spisovatelů někdy kus chybí. Nemusejí si to uvědomovat. Někdy si to s léty uvědomí. Nejsou komplet. Jako by je osekl nějaký kat.

Zůstanu u metafory s nohou. Jistěže jsou taky protézy. Beznozí díky protéze úspěšně běhají, ale úplně stejné to není, no, a rozdíl někdo beznohý vytočeně, ne-li zuřivě vyličí a... Vytvoří knihu. Čteme, odložíme a někdo ji odloží už po chvíli a jiný sice dočte, ale nikdy se nevrátí.

Tak to chodí. Ale podle mě není ideální dát spisovateli šanci třiceti stránek, a když nás text nezaujme, tak „adios“. Ano, sice to je pragmatická, chlupská a koneckonců trefná metoda, jak se vyhnout zbytečným knihám a zbytečné četbě, ale někteří spisovatelé začátky nezvládají, zatímco ke konci to jede jako Mosad. Respektive... Oni neumějí odrazující úvody odštíhnout, nechali to tam chybně a měli blbého redaktora: zadělali si těsto na nezámek.

Vladimír Páral, který žije v Mariánských Lázních a 10. srpna oslaví 94. narozeniny (*pozn. redakce: Vladimír Páral zemřel 10. 8. 2026 v Chebu*), říká, že testuje autory jinak. Otevře knihu uprostřed nebo ve třetině nebo kdekoli a přelouská pár odstavců. Pokud ho zaháčkují, vrátí se na začátek. Tu metodu uznávám, ctím i aplikuji a podle mě je vhodnější než metoda začátků.

Už jiná věc je, že máte X spisovatelů a kritiků gentlemanů, kteří vám neřeknou pravdu. Jste například hezká žena? Zaručeně se vám dostane chvály! Ale je pak otázka, nakolik na Páralově chvále budete moct stavět vznosnější domy svých knih. Ale taky uznáme, že víra vložená i ve slabšího autora může slabocha občas nakopnout a dát mu vzpruhu a on skutečně vytvoří skvělou věc.

Josef Škvorecký (1924-2012) si stěžovat, že dal v mládí na jednoho kritika, který mu to peprně natřel, a že kvůli němu přestal asi tak na rok psát. Možná i na déle. Úplně ztratil sebedůvěru. A co vyvozoval „Škvor“ z této zkušenosti? Že jsou kritici – slušně řečeno – na dvě věci? Ale ne. Ctil novináře dál a snad upřímně a sám se stal – mimo další práce – jedním z nich, ale uvědomte si, že se každému nedá věřit na sto procent a jsou taky kritici omylní a podplacení, a jak řečeno, sváditevní.

O čemž vsuvku. Mne Páral vždycky chválil! Napsal mi třeba dopis, který mám dodnes schovaný, a on tam tvrdí, že taky u mě namátkou přečetl nejprve pár odstavců mé knihy *Smíš zůstat mrtev*, které se mu zalíbily, takže se vrátil na začátek. Ale nepíše už, jestli pak na začátku neučetl pouze jedinou větu, aby navždy skončil☺. Každopádně mi dal psychickou podporu, kterou někdy potřebujeme právě od lepších kolegů. A taky je tu možnost, že si mě přidal do kolonky „něco na něm je“ díky tomu, že jsem hned první knížku (a já mu ji poslal) napsal (právě) o Mariánkách a Lázních Kynžvartu, kde to má tak rád.

Abyste ale rozuměli: skutečně tomu věřím, že se Páralovi zamlouvám, anebo některé mé knihy, a silně pochybuji o tom, že by byl výslovně neupřímný; i když je občas chvalotechnou.

Jednou jsem ho na Světě knihy v Praze potkal se svou kamarádkou Janou, které to moc slušelo a se kterou jsem vůbec nechodil, abychom se většinou vídali jenom na holešovických Světech knihy. Uviděl jsem Párala a Janě řekl, že pro něj musíme být milenci, a tak jsme ho oslovili a on byl šťasten. Poprosil jsem ho, aby nám prorokoval s Janou budoucnost, on to udělal skvěle – a byla to krásná, šťastná a společná budoucnost. A Jana byla pař. Koneckonců se ta budoucnost tenkrát i mohla splnit a obávám se, že to záleželo také na mně. Neřekl bych, že tam Páral pouze pábil: on má čich a oči a říkal nám, co taky cítí. A za druhé má pro ženy slabost. **Vladimír Novotný, spisovatel a kritik (19. srpna oslavil 80. narozeniny)**, o tom umí vyprávět takřka legendy a rozumějte, on chápe, že Páral napsal četné výtečné knihy, ale to mu jako kritikovi nebrání, aby se lehce nenavázel do některých jeho vlastností, přičemž mi utkvěla kupříkladu tato jeho připomínka: „*A ta mladice okolo nás prošla a už jsme vždycky dopředu věděli, že neuplyne pár vteřin a proletí taky Páral, kalupem za ní...*“

Zrovna tak se nedá ignorovat, že má Vladimír Páral jisté charisma, a věřím, že mu pomohlo. Vybavuji si, jak se na jednom menším filmovém festivalu v Plzni účastnil asi před dvaceti lety uvedení staršího filmu podle svého románu. Lidi už čekali vsedě v sále, ale já na to neměl čas jít a jenom pozoroval Párala, jak napjatě (a vysoký) čeká venku u dveří do kina. Nemohu říct, že by mi nepřipadal nervózní. Ačkoli už byl tehdy starší, stál tam jako vzrušený chlapec. Samozřejmě ne sám, s několika účastníky festivalu. Na nějaký pokyn měli vstoupit před lidi a uvést film? Houby! To sám Páral si rozhodoval, kdy „slavnostně“ vstoupí. Dlouhý čas měl ruku položenou na vnější klice

a na límec mu vzadu visel ten jeho krátký cop. Vypadal dobře. „Pojďme.“ Vstoupili. Možná jsem mu těch patnáct minut slávy záviděl? Možná! Ale především se mi líbilo něco jiného. Jak si je umí užít.

A co se týká vlastního psaní, měla by vám, jak říkám, nenápadně chybět noha. Potom je zbytečné se spisovatele ptát, proč píše, děje se to samo a je to i zlovyk. Často tím doplňujeme absentující nohu, jak řečeno, a chápat to ani nemusíme. Dokonalí lidé nepíší.

A většina spisovatelů vytvoří to, co musí, a jednou to proškrtá a něco je při druhém čtení napadne navíc, tak to přidají, no, a samozřejmě vám výsledek vždycky někdo vydá. Jste-li génius, vymalováno; jenže géníů moc neznám a většinou výsledná kniha dokonalá není, což si ale autor uvědomí teprve za rok. Nebo vůbec. Aby si to neuvědomil, někdy ji ani už nechte a zachová si uvnitř duše představu ideálu oné své knihy, již měl, když ji šťasten tvořil. Nic to nemění na tom, že si dílo zcela nesedlo.

Což by mělo. Jistě znáte Stephena Kinga a ohledně psaní sepsal lepší rady, než tu klohním, a na značném počtu stran. Vzpomíná taky na vlastní pokusy, většinou úspěšné, a zmiňuje román *Nespavost* – a přiznává, jak výrazný má pocit, že si toto jeho dílo „nesedlo“.

Co tím myslí, je jasné každému, kdo se psaní věnoval jen trochu úporně. King radí, abychom původní rukopis nechali ležet šest týdnů, načež ho znovu čtete a přepisujete. Něco dáte pryč a něco vás napadne nového, takže to přidáte, a King tvrdí, že až moc přidává a málo škrtá. To je normální. Ale zvláštní mi připadá jiná věc.

Jsou jistě případy (a časté), kdy je kniha skutečně už po druhém až třetím přepsání hotová, ale to překvapivě neznamená, že si stoprocentně sedla. Přepisování si lze představit i jako dlouhodobý program, a pokud jste dostateční blázni, přepisujete původní věc každý čtvrtrok. A vy mi teď řeknete, ano, že to od jisté chvíle nic nového nepřinese, ale váhám. Najednou se – a teprve po delší době – mohou vynořit teprve ty nejlepší nápady... a hlavně se vám propojí v textu souvislosti, o jejichž propojení jste dlouho ani nesnili... Zvláštní, že máte následně pocit, že to tak „prostě muselo“ být... a že už původní koncept někde existoval, zatímco jste ho jen archeologicky oprašovali od hlíny: víc a víc. King říká to samé a většina intenzivně píšících autorů si toho taky všimne: knihy se nepíší, knihy jsou „někde“ už napsané a jenom se vyprošťují ze suti. Je to záhada záhad? Krása krás? Bohužel na to vyprošťování nemá většina lidí náladu a koule a čas, anebo já nevím, co je na to ještě třeba, a někdy čteme knihy a říkáme si: „Tohle ujde, ale není to úplně venku, jak by mohlo venku být. Je to trochu popravené.“ – A čteme klidně i knihy ne zcela usazené, ne úplně vydlabané z podzemí. Ale naštěstí je paralelně dost totálních úderů na solar a poskytnu tři tipy (a Párala už nechám stranou) a jsou to kvalitní tipy, věřte mi, a tři příklady absolutních a mistrovských děl, kde se opravdu už nedalo víc vyhrabat. *Mario Puzo: Sedm katů z Mnichova. Goethe: Utrpení mladého Werthera. Ira Levin: Polib mě a zemřeš.*

(Starý Plzenec, 18. 7. 2026)

*

POEZIE

Vít Procházka

VPRAVDĚ

Na půdě stín se
proti dveřím vztyčuje
vstříc navrátilci.

Pod střechou nejši
sám, dokud nevyhynou
toulaví ptáci.

Pod střechou kořen
přeskakuje růstové
stádium sklizně.

Na půdě stín se
ukazuje být vpravdě –
zase zrcadlem.

(3. 8. 2026)

SLUNOVRAT

*(k nedožitě stovce
Milese Davise)*

Letní slunovrat
už klepe na střechy
baru
mráкотnými drápky.

Nehouká vlak.
To natruc
mlžným ostrím
svatý mydlí
na trumpetu.
(Jsi mu zatajila,
že jerišský band
kanonizoval
„prince temnoty“
sólo.)

Letní slunovrat
není k zadržení.
„Není k zadržení
skutečný návrat,”
mrtvý učitel chrastí
děckám od škol
volného pádu.

Nestaví vlak.
To prozaická
zpoždění
nabírají poetické
Múzy.
(Znovu a znovu.)

(8. 6. 2026)

(NE)SNADNÉ

Cesta se nachází vykročením.

Snadné je vzdát se
ihned osudu. Nesnadné je vrátit mu úder,
i když vím, že si rukavici vyztužil
kovadlinou.

Snadné je zabydlet se
na zděděném břehu. Nesnadné je prubnout
kraul, ač
křepčí pirani
při
populační explozi.

Snadné je nechat
vše na Bohu. Nesnadné je těhotnou Marii
vpustit do vlastního chléva.

Snadné je zůstat
nad
věcí.
Nesnadné je zachránit věc její proměnou.

Snadné je čekat.
Nesnadné je
dočkat se.

Snadné je držet se
při zemi. Nesnadné je nezastříhnout důvěru
křídel.

Snadné je čekat.
Nesnadné je být
očekávaný.

Cesta, cesta se nachází vykročením.

Ta Cesta...

(28. 6. 2026)

**Uzávěrka příštích barevných Listů je 25. 9. 2026. Těšíme se na Vaše příspěvky!
(V elektronické podobě potěší...)**

KONTAKT:

Ason-klub při Knihovně města Plzně, p. o., B. Smetany 13, 301 00 Plzeň,
tel.: 378 038 200, mobil (SMS): 724 253 627,
e-mail: asonklub@plzen.eu; <http://www.knihovna.plzen.eu>
